

Ribe Amt 1928—31, s. 397 flg., 505 flg. (H. K. Kristensen). 8) Lensregnskab for Riberhus len 1610—11. 9) Fortid og Nutid XV, s. 88 (H. Knudsen). 10) Tingbog for Ribe 1610 4/8—17/12, s. 38 v. Landsarkivet i Viborg. Se også Samlinger til jydsk Historie og Topografi I, 7, s. 79 flg. (O. Nielsen). 11) Samlinger til jydsk Historie og Topografi I, 7, s. 79 flg. Danske Samlinger I, s. 346 (Kinch). 12) Tingbog for Ribe 1610. Landsarkivet i Viborg. 13) V. A. Secher: Corpus constitutionum Daniæ II, s. 33. 14) Samlinger til jydsk Historie og Topografi I, 7, s. 79. 15) Samlinger til jydsk Historie og Topografi I, 7, s. 79 flg. 16) Lensregnskab for Riberhus len 1610—11. Rigsarkivet. 17) smst.

Et par småting om hr. Jens Rusk

Som vi har set af lektor Kaaes foranstående afhandling, har hr. Jens Rusk levet i fattige omstændigheder. Lønne sogn forringedes stadig af sandflugten, der stedse bredte sit hvide liglagen videre ud over marker og enge.

Hr. Jens søgte da at forbedre og udvide sit landbrug mod øst. Han opdyrkede lidt hede og forte af den fælles overdrift, og herpå lod han opføre et hus, som han vel har lejet ud til en husmand.

Men det gik ikke.

I April 1597 opkrævede Chr. Christensen i Nr. Nebel på egne og bymænds vegne et syn. Det besigtigede et sted »øst og sydøst fra Lønne på en ager, som nylig var opbrudt af hede og forte sønden ved det kær, der ligger mellem Nebel og Houstrup,« hvor der ikke havde været bygget tilforn. Synsmændene mødte derefter på Kærgårds birketing og aflagde deres vidne. Nebelfolkene vedkendte sig

jorden som en »fælles mark med »verre« til Nebel og Lønne.«

Og de lagde nu sag an mod præsten. Mærkeligt nok kalder tingbogen ham Jes Eskesen. Jes og Jens brugtes ofte i flæng, men Eskesen må være en fejl-skrivning.

27. maj stod Chr. Christensen i Nebel atter for dom; han begærede, at Oluf Jessen i Kærgård ville sætte sig i fogdens sted og dømme mellem ham og hr. Jes. Men Oluf Jessen svarede, at de, der tilforn havde taget sig dom til og givet udsættelse i sagen, de måtte også dømme nu.

Dommen faldt ikke. Næste tingdag lovede hr. Jens »at stande« Chr. Christensen for stævningen. Man har søgt et forlig; muligvis er det ikke kommet i stand i første omgang. 14 dage senere stod Chr. Christensen atter på tinget »på egne og bymænds vegne og vedkendte sig den jord, som hederlig mand hr. Jens Rusk i Lønne har ladet sætte hus på.«

Da man herefter ikke finder mere i tingbogen om denne sag, har de nok fået en ordning, og den er utvivlsomt gået ud på, at hr. Jens har måttet nedbryde huset og opgive dyrkningen af agrene, der atter kunne springe i lyng eller græs, så de påny kom under »hov og horn«, som det gerne hedder i retssproget, når fællesskabet lagde sin kvælende hånd over den art nybrud og fremskridt. Selv om der var hede i overflod, kunne det alligevel, i almindelighed, ikke tolereres, at en enkelt mand dyrkede op af den, da hver især af alle de øvrige indenfor overdriftsfællesskabet havde lige så stor ejendomsret i den som han. Han stjal altså fra de øvrige.

Hr. Jens havde en søn, Mikkell Jensen, som vist

var noget hidsig. I alt fald ser det ud til, at han har været i slagsmål med Gravers Hansen i Lønne og bl. a. tilføjet ham en skade i brystet. Man kunne ikke komme overens om erstatningen, som præsten skulle rykke ud med. I året 1600 stod hr. Jens Rusk da på sin søns vegne sammen med Gravers Hansen på birketinget. Her voldgav de trætten om den skade, præstesønnen havde gjort Gravers »udi sin bryst og udi andre måder,« til fire mænd. Hvad de bestemte skulle antages på begge sider.

H. K. Kristensen.

Kilde: Kærgård birks tingbog 1597 22/4, 27/5, 3/6, 17/6;
do. 1600 20/6.
